

Fra Nøglehullet nr. 1, 2008. Medlemsblad for Lokalthistorisk Arkiv og Forening i Allerød Kommune, [LAFAK](#)

Joachim Junge – præst i Blovstrød 1791-1823

Per-Olof Johansson

Joachim Junge blev født på Fyn 1760 som søn af en glarmester og døde som præst i Blovstrød. Han har skrevet en bog om egnens beboere: ”Den nord-sjællandske Landalmues Character, Skikke, Meninger og Sprog”. Den udkom anonymt 1798, men i senere oplag med navnet på. Ideen med at udgive anonymt var næppe at skjule for insidernerne, hvem der var forfatteren. For bogen er skrevet på en sådan måde og udformet sådan, at man får den tanke, at bogen skal legitimere ham som den meget vidende forfatter. Denne fremgangsmåde har til denne dag været en forhindring, for den som vil læse bogen. Noget så elementært som en afsnitsinddeling mangler. Sproget er spækket med lærde indskud om oldtidens forfattere, som er svære at forholde sig til.

Ikke desto mindre er det en klassiker i dansk folkeminddeforskning eller etnologi eller hvad faget nu skal kaldes i vore dage. For i modsætning til sine samtidige kolleger, som også skrev om deres egne af landet, så har han et fokus på menneskene og deres gøren og laden, ikke så meget på lokaliteter, geografi og udmærkede personer. Bortset fra den indledning til bogen, som Hans Ellekilde bidrog med i 1915, har bogen som en helhed ikke været genstand for opmærksomhed. Der er to sider af den sag: Forskningen og formidlingen. Bente H. Thomsen har med bogen ”Disputeren paa Kroemandens Auditorium” fra 1980 med kommenterede uddrag og referater fra bogen givet et bidrag til formidlingen. I begyndelsen af firserne forsøgte jeg mig i al beskedenhed selv med noget lignende i Allerød Posten. Udover at der altså findes et utal af referencer til Junges bog i forskningen siden, er der siden Ellekildes tid sket meget lidt forskningsmæssigt

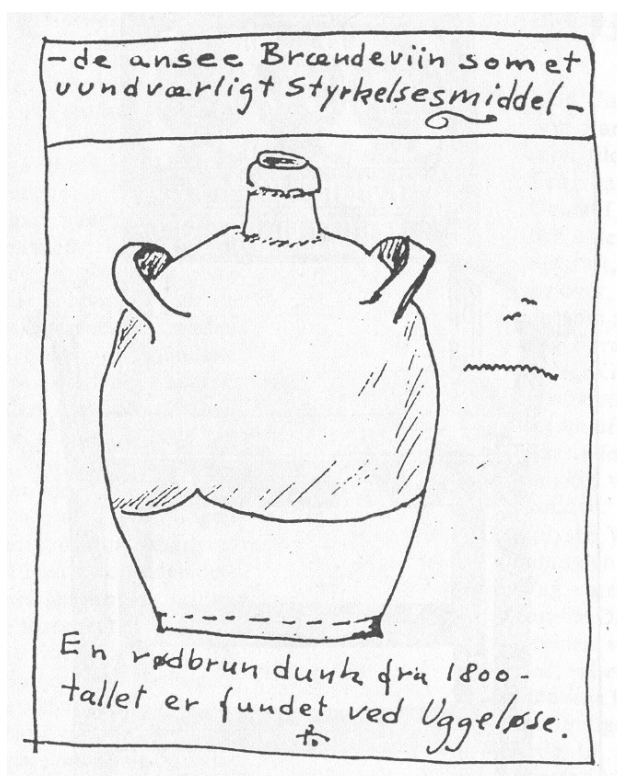
Imidlertid skrev Niels Jul Nielsen i 1992 sit speciale til sit studium i Europæisk etnologi. Det hedder ”Bonden i hovedet - præsten Joachim Junges forståelse af almuekulturen”. Et sammendrag kunne læses i ”Folk og Kultur” 1994. Niels Jul Nielsen er nu museumsinspektør på Københavns Bymuseum og beskæftiger sig med industrikulturen, så Junge er ikke en sag han har arbejdet videre med.

Nu er specialer ikke noget som trykkes i store oplag. Henvisningen til specialet var i ’Folk og Kultur’ var heller ikke markant, så først for nylig blev jeg opmærksom på dets eksistens. Niels Jul Nielsen har givet os lov til at kopiere det til brug for biblioteket og LAFAK, så nu har den interesserede mulighed for at læse det.

Niels Jul Nielsen prøver at skabe et overblik over Joachim Junges helheds-syn, hvorfor han skriver bogen, hans forudsætninger for at gøre det. ”I modsætning til de fleste samtidige mere prosaiske almuebeskrivelser, har Junge

øjnene åbne for kvalitative eller principielle forskelle i sindelaget – betydningsindholdet – bag en given handling. Og hans globalt orienterede kulturkendskab gør det lettere for ham at se en principiel forskellighed mellem bondens kultur og hans egen”.

Det fører Niels Jul Nielsen til at vurdere Junges fremstilling som personlig i stedet for objektiv og det er dette han forsøger at indringe. Som modstilling hertil spørger han, hvilke muligheder vi i dag har for at se det selvsamme samfund objektivt. Det kalder han, at han forsøger at distancere sig fra Junges indgang og finde en anden. Det sker så ved at fokusere på faktiske personer, som kan findes fra skifteprotokollerne, kirkebøgernes fadderregistreringer og slægtskabsforhold. Nu findes der ikke meget personschildring i disse, men Niels Jul Nielsen finder mange indirekte svar, som giver en noget anden beskrivelse af sognets mennesker, end man finder hos Junge. Hans konklusion er, at han finder at Junges generalisering af ’bonden’ er for vidtgående og peger på, at der er flere typer, typer, der peger frem og typer der peger bagud, hvor Junge og megen forskning kun kender til ’traditionsbærende’ bonde. Han får gjort det klart, i hvor høj grad ”Den nordsjællandske Landalmues Character, Skikke, Meninger og Sprog” er kulturelt betinget fremstilling og at det for at komme datidens samfund på stedet nærmere må bruges andre indgange, sådan som han altså giver eksempler på. Det er spændende og vigtig læsning til forståelse af fortidens liv her på stedet.

Et citat fra Joachim Junge